

a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról*

[1] Kulturális örökségünk hazánk történelmének és jelen korának pótolhatatlan, egyedi és meg nem újítható forrása, a nemzeti és az egyetemes kultúra elválaszthatatlan alkotóeleme. Az államnak nemcsak lehetősége, de feladata is a hadtörténeti, a régészeti örökség, valamint a kulturális javak megőrzése.

[2] Az Országgyűlés abból a célból, hogy a nemzeti és az egyetemes történelem során felhalmozódott kulturális örökség feltárásának, tudományos feldolgozásának, megóvásának, védelmének, fenntartható használatának és közkinccsé tételének törvényi feltételeit megteremtse, valamint annak érdekében, hogy a kulturális örökség megőrzésére irányuló tevékenységeket szabályozza, a feladatokat meghatározza, és a hatósági eljárásokat egyszerűbbé, egységesebbé és hatékonyabbá tegye, a következő törvényt alkotja:

1. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7. §

E törvény alkalmazásában:

1. *bennhagyás*: földmunkával járó beavatkozás elvégzése régészeti terepmunka nélkül, amelynek feltétele igazoltan meglévő, legalább 30 centiméter vastagságú intakt, nem a beruházás során mesterségesen létrehozott talajréteg a régészeti jelenségek jelentkezési szintje felett, amely a beruházás kivitelezése során biztosítja a régészeti emlékek és leletek eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban és eredeti összefüggéseikben történő megőrzését;
2. *beruházó*: a magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.) 16. § 21. pontja szerinti építési beruházás és a Méptv. 16. § 29. pontja szerinti építési tevékenység engedélyezését kérelmező vagy azt végző természetes vagy jogi személy, illetve gazdasági társaság, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált;
3. *elfedés*: a feltáráshoz nem kerülő régészeti lelőhely, lelőhelyrész, régészeti emlék fizikai védelmét az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott módon biztosító műszaki megoldások régészeti megfigyelés mellett történő megvalósítása, amelyek visszabonthatóak, az esetleges későbbi, teljes felületű feltárás lehetőségét nem csökkentik vagy akadályozzák;
4. *elkerülés*: a beruházás során a régészeti lelőhely horizontális vagy vertikális kikerülése, amely biztosítja a régészeti emlékek és leletek eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban és eredeti összefüggéseikben történő megőrzését;
5. *előzetes régészeti dokumentáció*: valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti lelőhelyekre és régészeti leletekre vonatkozó ismeretek, különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak, valamint a lelőhelyek elfedésének lehetőségét vizsgáló lelőhely-, illetve leletfelderítési módszerek és próbafeltárás alkalmazásával egy vagy két fázisban készült dokumentum;

* A törvényt az Országgyűlés a 2025. június 11-i ülésnapján fogadta el.

6. *feltérési projektterv*: az előzetes régészeti dokumentáció záródokumentuma, a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet és annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat, továbbá a nagyberuházás régészeti területi jellemzői és előkészítettsége alapján a régészeti feladatellátás területi szakaszait és a szakaszolás indokait meghatározó dokumentum, amely megnevezi a régészeti feladatellátást végző, régészeti terepmunka végzésére jogosult intézményt;
7. *fenntartható használat*: a védett kulturális örökség olyan módon történő használata – ideértve a kármegelőző és kárcsökkentő tevékenységeket is –, amely nem haladja meg a szakmailag indokolt mértéket és nem vezet az örökség elemeinek állapotromlásához, így biztosítva fennmaradásukat a jelen és jövő nemzedékek számára;
8. *földmunka*: kézi vagy gépi erővel végzett
 - a) a földfelszíntől számított 30 centimétert meghaladó, vagy
 - b) a lelőhely állapotromlásának és geomorfológiai adottságainak figyelembevételével ettől eltérően számított beavatkozás, ideértve a tereprendezést, depó, feltöltés, töltés kialakítását;
9. *gazdálkodó szervezet*: a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény szerinti gazdálkodó szervezet;
10. *gyűjtemény*: gyűjtői tevékenység eredményeként létrejött, ritkaságából vagy jellegéből adódóan különös jelentőséggel bíró kulturális javak összessége, amelynek egységességében megnyilvánuló kulturális értéke meghaladja egyes darabjainak együttes értékét;
11. *hadtörténeti örökségi elem*: a hadtörténeti örökség ingatlan és ingó elemeinek együttese;
12. *hadtörténeti örökség ingatlan eleme*: az 1711 utáni csatateretek, összecsapások helyszínei, katonai vonatkozású építmények;
13. *hadtörténeti örökség ingó eleme*: az 1711 utáni, a talajban, vízben, mesterséges vagy természetes üregben eltemetődött hadi emlékek, különös tekintettel légi, szárazföldi vagy vízi harcjárművek és egyéb katonai rendeltetésű rendszerek maradványai, továbbá a nem hősi temetési helyeken előkerült fegyver, felszerelés és egyenruha elemei, személyes, illetve használati tárgyak, valamint azok együttesei;
14. *hadtörténeti örökség terepi kutatása*: a hadtörténeti örökség elemeinek felderítésére, azonosítására, feltérására, állapotának felmérésére és gyűjtésére irányuló, régészeti módszertant alkalmazó tudományos tevékenység, amely kiterjed a pilóta által vezetett és pilóta nélküli légi jármű használatára, talajt nem bolygató geofizikai és geodéziai felmérésre, a hadtörténeti örökség ingó elemeinek a talaj felszínéről történő gyűjtésére, fémkereső műszer használatára, valamint szondázó jellegű, illetve adott terület teljes egészére kiterjedő feltérása vagy felmérése;
15. *közgyűjtemény*: az állam, a helyi önkormányzat, valamint a nemzetiségi önkormányzat, a köztestület és a közalapítvány fenntartásában működő vagy általuk alapított könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum, valamint a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség kérelmére ezekkel azonos elbírálás alá kerülő jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség vagy az egyházi jogi személy fenntartásában működő, állami nyilvántartásba vett gyűjtemény;
16. *közösségi régészet*: a területileg illetékes múzeum szakmai irányítása mellett működő közösségi program, amelynek keretében a régészeti terepmunkához kapcsolódó feladatok ellátásában, régész szakmai irányításával, önkéntesek működnek közre;
17. *kulturális javak*: az élettelen és élő természet keletkezésének, fejlődésének, az emberiség, a magyar nemzet, Magyarország történelmének kiemelkedő és jellemző tárgyi, képi, hangrögzített, írásos emlékei és egyéb bizonyítékai – az ingatlanok kivételével –, valamint a művészeti alkotások;
18. *kulturális örökség elemei*: a régészeti örökség, a hadtörténeti örökség régészeti módszerekkel kutatható elemei, a műemléki értékek, a nemzeti emlékhely, a kiemelt nemzeti emlékhely és

- annak a Méptv. 154. § (4) bekezdése szerinti településképvédelmi környezete, valamint a kulturális javak;
19. *kulturális örökség elemeinek kutatása*: a kulturális örökség elemeire vonatkozó, annak pótolhatatlan forrásértékét feltáró, tudományos módszereket alkalmazó, roncsolásmentes vagy roncsolásos beavatkozással járó eljárás;
 20. *lelőhely- és leletfelderítés*: helyszíni szemlével, terepbejárással, illetve távérzékelési eljárásokkal történő, a felszíni, valamint föld- és víz alatti régészeti emlékek és régészeti leletek felmérésére, felderítésére irányuló tevékenység, beleértve a pilóta vezette és pilóta nélküli légi járművek használatát, a fémkereső műszerrel végzett lelettérképezést vagy -gyűjtést, geodéziai és geofizikai felmérést, talajfúrást és minden egyéb műszerrel folytatott olyan tevékenységet, amely régészeti lelőhelyek vagy leletek felderítésére és dokumentálására irányul;
 21. *megelőző feltárás*: írásbeli szerződés alapján, tudományos módszerrel végzett régészeti feladatellátás - régészeti megfigyelés, próbafeltárás, teljes területű feltárás -, amely a földmunkával járó beavatkozások, fejlesztések, beruházások által érintett, nyilvántartott régészeti lelőhelyek feltárására irányul;
 22. *mentő feltárás*: régészeti emlék vagy lelet régészeti terepmunkán kívüli, váratlan előkerülése során alkalmazandó, a közvetlenül érintett elemek szakszerű megmentésére irányuló, azonnali beavatkozással járó régészeti feladatellátás;
 23. *nagyberuházás*: az alábbi, földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás:
 - a) a bruttó 800 millió forintos értékhatárt meghaladó teljes bekerülési költségű beruházás,
 - b) a védmű-, töltés- és a 2500 hektár alapterületet meghaladó árapasztó- vagy árapasztótározó-építés, vagy
 - c) a kisajátításról szóló törvény szerint kisajátítással járó közérdekű célú beruházás;
 24. *nyilvántartott régészeti lelőhely*: a közhiteles nyilvántartásba vett régészeti lelőhely;
 25. *örökségvédelmi hatástanulmány*: a településtervet, valamint annak módosítását megalapozó dokumentáció, amely tartalmazza a településtervhez és településrendezési tervezési feladathoz kapcsolódó régészeti lelőhelyek állapotfelmérését, a várható környezeti hatások értékelését, a védelmi összefüggések bemutatását és a döntést elősegítő szakterületi javaslatokat;
 26. *örökségvédelmi többletköltség*: a kulturális örökség elemein végzett kutatási, restaurálási, felújítási vagy helyreállítási munkák olyan – az értéknövekedéssel csökkentett – költségei, amelyeket az örökségvédelmi hatóság írt elő vagy rendelt el, valamint amelyeket a tulajdonos kezdeményezésére az örökségvédelmi hatóság annak elismer, és amelyek védettség hiányában a fenntartással vagy felújítással kapcsolatban egyébként nem merültek volna fel;
 27. *próbafeltárás*: valamely terület régészeti érintettségének megállapítása, a régészeti lelőhelyek állapotának felmérése, jellegének, térbeli kiterjedésének és rétegsorainak megállapítása, osztályozása, dokumentálása, a nyilvántartott régészeti lelőhely védetté nyilvánításának előkészítése során a lelőhelyek védelmi fokozatának megállapítása, a próbafeltárást követő feltárás esetén a veszélyeztető források és a további feltárás módjának és mértékének meghatározása céljából végzett régészeti terepmunka;
 28. *régészeti bontómunka*: a régészeti emlékek és leletek feltárás keretében történő kibontására és eredeti összefüggéseinek értelmezésére irányuló régészeti tevékenység - felületre bontás, rétegbontás, régészeti emlék bontása, nyesés, metszetek készítése -, amely földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás esetén régészeti feladatellátásnak minősül;
 29. *régészeti emlék*: a régészeti örökség stratigráfiai egységekkel meghatározható, a régészeti lelőhellyel érintett ingatlan területén megtalálható eleme, amely szerkezeteket, építményeket, épületcsoportokat, telepeket, temetőket, más jellegű emlékeket, valamint ezek összefüggéseit foglalja magában, akár a szárazföldön, akár a víz alatt található;
 30. *régészeti érdekű terület*: valamennyi terület, ahol földrajzi, vízrajzi helyzetéből adódóan

- régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető, tudományos módszerekkel végzett vizsgálatok révén;
31. *régészeti feladatellátás*: földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás esetén a jogszabályban meghatározott régészeti terepmunka végzésére jogosult intézmény által közfeladatként végzett lelőhely- és leletfelderítés, megelőző és mentő jellegű feltárás, próbafeltárás, teljes felületű feltárás, régészeti megfigyelés, régészeti bontómunka, melynek szaktevékenységi része a feltárásvezetés, a feltárás dokumentálása, a régésztechnikusi feladatellátás, a leletek elsődleges feldolgozása;
 32. *régészeti felügyelet*: a régészeti elem megóvásának, fejlesztésének, fenntartható használatának hatósági eszközökkel, továbbá hatósági eszközökön kívüli, elsősorban tanácsadással és feladatellátással történő elősegítése;
 33. *régészeti földmunka*: a régészeti bontómunka kivételével a próba- és megelőző régészeti feltárás megvalósítása érdekében, régész irányításával végzett kézi és gépi földmunka, amely nem része a régészeti feladatellátásnak, és amely eltávolítja a régészeti jelenségeket fedő talajréteget, és ezzel régészeti tükörfelületet alakít ki;
 34. *régészeti lelet*: a régészeti örökség érzékelt, felfedezett, feltárt – jellegénél fogva – ingó eleme, függetlenül attól, hogy eredeti helyéről, összefüggéseiből, állapotából elmozdult, elmozdították-e vagy sem;
 35. *régészeti leletek elsődleges feldolgozása*: a leletek egyedi tisztítása, az állagvédelemhez szükséges mértékű restaurálása, azonosítása, és ennek időtartamára ideiglenes elhelyezése, amely a tudományos-szakmai hozzáférés és a múzeumba történő végleges befogadás feltétele;
 36. *régészeti lelőhely*: földrajzilag körülhatárolható terület a föld felszínén, a föld vagy vizek felszíne alatt és a természetes vagy mesterséges üregekben, amelyen a régészeti emlékek és régészeti leletek történeti összefüggéseikben találhatóak, ideértve
 - a) e törvény erejénél fogva általánosan védett,
 - b) fokozottan vagy kiemelten védett kategóriában miniszteri rendelettel védett,
 - c) e törvény értelmében általános védettsége mellett hatósági eljárás során ideiglenesen védett régészeti lelőhelyet is;
 37. *régészeti megfigyelés*: a beruházás földmunkájának régész által a helyszínen történő folyamatos figyelemmel kísérése és dokumentálása, szükség esetén a régészeti bontómunka elvégzése;
 38. *régészeti örökség*: az emberi létnek a föld felszínén, a föld vagy a vizek felszíne alatt és a természetes vagy mesterséges üregekben 1711 előtt keletkezett érzékelhető nyoma, amely segít megismerni az egyetemes kultúrát, az emberiség történetét, kapcsolatát környezetével, valamint hozzájárul az ország területén élt népek és a nemzet történelmének rekonstruálásához, igazolja, bemutatja, alátámasztja népünk eredetét és fejlődését, továbbá amellyel kapcsolatos információszerezés fő forrásai a feltárás és egyéb kutatási módszerek;
 39. *régészeti terepmunka*: tudományos módszerrel végzett tevékenység – lelőhely- és leletfelderítés, megelőző és mentő feltárás, próbafeltárás, régészeti megfigyelés, régészeti bontómunka, teljes felületű feltárás, tervásatás –, amelynek célja a régészeti emlékek és leletek felkutatása és dokumentálása;
 40. *régészeti területi szakasz*: a megelőző feltárás szakaszolása érdekében meghatározott terület;
 41. *régészeti védőövezet*: jogszabállyal védetté nyilvánított régészeti lelőhely környezete, amely biztosítja annak fenntarthatóságát, megközelíthetőségét, tájképi védelmét;
 42. *stratigráfiai egység*: a régészeti emlékeket és leleteket, valamint azok környezetét azonosító, a régészeti terepmunka során horizontálisan és vertikálisan egyértelműen különválasztható régészeti és nem régészeti jelenségek dokumentálható összessége, beleértve a talajban és a talaj felett azonosított elemeket;
 43. *tájképi jelentőségű régészeti lelőhely*: olyan régészeti lelőhely, amely megjelenésével környezetének meghatározó tájképi eleme, így különösen erőd, erődítés, erődített település,

- halomsír, kaptárkő, a domborzatból kiemelkedő, többszörösen rétegzett tell település, templom, vár vagy más, helyszínen megtartandó épített örökségi elem maradványai, valamint a természet védelméről szóló törvény alapján védett barlang, kunhalom és földvár;
44. *tárgyegyüttes*: több elemből álló, egymással lényegileg összefüggő kulturális javak összessége, amely kivételes kulturális jelentőségét ebben az állapotában őrzi, és amely kulturális érték tekintetében meghaladja egyes elemeinek együttes értékét;
 45. *teljes felületű feltárás*: nyilvántartott régészeti lelőhelyen a régészeti emlékek és leletek a földmunkával érintett terület teljes egészén történő feltárása és dokumentálása;
 46. *terepbejárás*: minden olyan felszínen végzett kutatás, adatgyűjtés és kiértékelő dokumentálás, beleértve a helyszíni szemlét is, amely a régészeti örökség nem ismert elemének felfedezésére vagy a régészeti lelőhely állapotának ellenőrzésére, illetve azonosítására irányul, függetlenül attól, hogy együtt jár-e a leletek összegyűjtésével vagy sem;
 47. *tervásatás*: tudományos célból végzett, tudományos szempontok alapján előre tervezett régészeti feltárás és dokumentálás;
 48. *történeti településmag*: a mai települések területén található, a régészeti emlékeket és leleteket nagy mélységben és több rétegben megőrző, a település több évezredes múltját mutató, stratigráfiai egységekkel – a rétegsor időbeli folytonosságától függetlenül – jól lehatárolható, nagyobb összefüggő terület;
 49. *védett kulturális örökségi elem*: az e törvény erejénél fogva általános védelem alatt álló, illetve miniszteri rendelettel vagy hatósági eljárás során védetté nyilvánított kulturális örökségi elem.”

2. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 10. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A lelőhelyeken észlelt engedély nélküli feltárás és illegális kutatás helyére és a bolygatás mértékére vonatkozó - személyes adatot nem tartalmazó - adatok összegyűjtéséről a nyilvántartást vezető hatóság az örökségvédelmi hatóság és a régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmények közreműködésével gondoskodik.”

3. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 11. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ismertté vált régészeti lelőhelyeket a nyilvántartást vezető hatóság számára be kell jelenteni és a nyilvántartást vezető hatóságnak nyilvántartásba kell venni.”

4. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 13. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A miniszteri rendeletben védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen – a megelőző feltárás kivételével – nem lehet olyan tevékenységet folytatni, amely a lelőhelynek akár részleges állapotromlását eredményezheti. A miniszteri rendeletben védetté nyilvánított lelőhelyen folytatható – részleges állapotromlást nem eredményező – tevékenységekről az e törvény felhatalmazása

alapján kiadott kormányrendelet rendelkezik.”

5. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 15. § (2) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

(A védetté nyilvánító jogszabály tartalmazza:)

„g) a régészeti lelőhely azonosító számát.”

6. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 17. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A nyilvántartott régészeti lelőhely jelentős károsodásának veszélye esetében, vagy ha a nyilvántartott régészeti lelőhely védetté nyilvánítását kezdeményezték, az örökségvédelmi hatóság a területet örökségvédelmi érdekből azonnal végrehajthatóvá nyilvánított határozattal legfeljebb egyéves időtartamra védetté nyilváníthatja. Az ideiglenesen védetté nyilvánított lelőhelyekre a miniszteri rendelettel védetté nyilvánított lelőhelyekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy az örökségvédelmi hatóság a határozatában korlátozhatja vagy felfüggesztheti, illetve megtilthatja a régészeti lelőhelyet veszélyeztető tevékenység folytatását.”

7. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 19. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A földmunkával járó beavatkozásokkal, fejlesztésekkel, beruházásokkal, beleértve az ásványi vagyoni kitermelését is (a továbbiakban együtt: beruházások), a régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon elkerüléssel, bennhagyással vagy elfedéssel meg kell őrizni.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 19. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A beruházó köteles tájékozódni a nyilvános védett ingatlan keresőfelületen vagy az örökségvédelmi hatóság megkeresésével arról, hogy a beruházási terület régészeti lelőhellyel érintett-e.”

(3) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 19. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Régészeti emlékek és leletek eredeti helyzetükből csak régészeti terepmunka keretében mozdíthatók el. A régészeti emlékek és régészeti leletek eredeti helyzetükből való elmozdítása az örökségvédelmi hatóság engedélye vagy tudomásulvétele nélkül a 4. § szerinti rongálásnak minősül.”

(4) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 19. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Régészeti terepmunka vezetésére szakirányú mesterfokozattal, vagy szakirányú mesterfokozattal egyenértékű okleveles régész szakképzettséggel rendelkező kutató, vagy szakirányú mesterfokozattal egyenértékű, bölcsészettudomány képzési területen szerzett végzettséggel és régészeti specializációval rendelkező kutató régész jogosult. Régész és régésztechnikus irányításával régészeti terepmunkához kapcsolódó terepi, feldolgozási és adminisztratív feladatok segítésére szakképesítéssel rendelkező régészasszisztens és közösségi régészet keretében közreműködő önkéntes vonható be. Régész irányításával régészeti lelőhelyek felkutatására, feltárására, dokumentálására és régészeti leletek feldolgozására szakirányú alapszakos, bölcsészettudományi képzési területen szerzett végzettséggel rendelkező régésztechnikus vonható be.”

(5) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 19. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A régészeti terepmunka, illetve az elfedés költségeit – a mentő feltárás, valamint a 23/F. § (7) bekezdésében foglalt eset kivételével – a 10. § (1) bekezdésére figyelemmel annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált.”

8. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„20. §

(1) A régészeti terepmunka – a (4) bekezdésben nevesített tevékenységek kivételével – az örökségvédelmi hatóság által kiadott feltárási engedély, illetve bejelentés alapján végezhető. Az örökségvédelmi hatóság régészeti örökségvédelmi indokok alapján az engedélyt azonnal végrehajthatóvá nyilváníthatja. Az örökségvédelmi hatóság nagyberuházás esetén az engedélyt azonnal végrehajthatóvá nyilvánítja.

(2) Feltárási engedéllyel végezhető régészeti terepmunka tevékenység

- a) a megelőző feltárás keretében végzett teljes területű feltárás és
- b) a tervásatás.

(3) Feltárási engedély nélkül végezhető, bejelentéshez kötött terepmunka tevékenység

- a) a mentő feltárás,
- b) a próbafeltárás,
- c) a régészeti megfigyelés és szükség esetén bontómunka, valamint
- d) a stratigráfiai egység állapotváltozását előidéző, illetve leletgyűjtéssel járó lelőhely- és leletfelderítés, beleértve a talajba helyezett szondás mérést és a fémkereső műszer használatát.

(4) Feltárási engedély és bejelentési kötelezettség nélkül végezhető terepmunka tevékenység

- a) a stratigráfiai állapotváltozást nem előidéző, illetve leletgyűjtéssel nem járó lelőhely- és leletfelderítés, beleértve a pilóta által vezetett és pilóta nélküli légi jármű használatát,
- b) a talajt nem bolygató geofizikai felmérés és
- c) a geodéziai felmérés.

(5) A (3) bekezdésben foglalt tevékenységeket jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni.

(6) Régészeti terepmunka elvégzésére jogosult

- a) a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ (a továbbiakban: MNM KK),
- b) a Budapesti Történeti Múzeum,
- c) a vármegyei hatókörű városi múzeum,
- d) a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező területi múzeum,
- e) a régészet szakon mesterképzés folytatására jogosult felsőoktatási intézmény,
- f) a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont,
- g) a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv,
- h) a Magyarországi Kutató Intézet, valamint
- i) a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről szóló kormányrendelet szerint régészeti területen szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő, kizárólag az örökségvédelmi hatástanulmányok készítéséhez végzett lelőhely- és leletfelderítés esetén.

(7) A jogszabályi rendelkezések vagy a feltárási engedélyben foglalt előírások megszegése esetén az örökségvédelmi hatóság – az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározottak szerint – a feltárást leállítja vagy a régészeti feltárással kapcsolatos engedélyt visszavonja, és a jogszabályban meghatározott örökségvédelmi bírság (a továbbiakban: bírság) kiszabásáról rendelkezik.

(8) A folyók, a folyóvizek, állandó és időszakos vízfolyások, holtágak és állóvizek, mesterséges és természetes tavak, továbbá vízi létesítmények, illetve csatornák medrében történő régészeti terepmunka és hadtörténeti örökség terepi kutatása, amely a 2014. évi IX. törvénnyel kihirdetett, a víz alatti kulturális örökség védelméről szóló UNESCO egyezmény 1. cikke értelmében a víz alatti kulturális örökségre irányul, nyílt vízi búvárviszsgával rendelkező régész irányításával végezhető.”

9. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 20/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Fémkereső műszer használata – a hivatás gyakorlásához jogszabályban meghatározott módon szükséges használat kivételével – bejelentésköteles régészeti terepmunka tevékenység. A fémkereső műszer használatának feltételeit az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet szabályozza.”

10. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény „A régészeti feltárással kapcsolatos általános előírások” alcíme a következő 20/B. §-sal egészül ki:

„20/B. §

(1) A régész által vezetett víz alatti régészeti terepmunka tevékenységekre a 20. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.

(2) A víz alatti régészettel kapcsolatos szabályokat a Kormány e törvény felhatalmazása alapján

kiadott rendeletben állapítja meg.”

11. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény „A régészeti feltárások egyes formáira vonatkozó különleges előírások” alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„A régészeti terepmunka egyes formáira vonatkozó különleges előírások”

12. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 21. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A próbafeltárást a régészeti rétegsor aljáig kell elvégezni, kivéve, ha a rendelkezésre álló kutatási eredmények alapján megállapítható, hogy a beruházáshoz kapcsolódó földmunka mélysége nem éri el a régészeti rétegsor legfelső rétegét.”

13. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 22. §-a a következő (2c) bekezdéssel egészül ki:

„(2c) A régészeti lelőhelyen a beruházót terheli a megelőző feltárás, a régészeti megfigyelés elvégzésének, valamint az elfedés, a bennhagyás és az elkerülés régészeti előkészítésének költsége.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 22. § (3) bekezdés a) pont ae) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A nyilvántartási adatok és – ha rendelkezésre áll – az előzetes régészeti dokumentáció adatai, valamint a beruházás régészeti örökségre gyakorolt hatása alapján a védettségi fokozat figyelembevételével a hatóság – jogszabályban meghatározottak szerint – a megelőző feltárás keretében

régészeti megfigyelést ír elő, ha)

„ae) a beruházás műszaki jellege miatt a régészeti feladatellátás más módon nem végezhető el, kivéve, ha a beruházás műszaki jellege miatt a beruházáshoz kapcsolódó földmunka olyan kis területre terjed ki, ahol nem lehetséges a régészeti rétegsor megfigyelése és dokumentálása,”

(3) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 22. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A régészeti feladatellátás szaktevékenységi részének jogszabályban meghatározottak szerinti elvégzésébe kapacitáshiány esetén kizárólag más, a 20. § (6) bekezdése szerinti régészeti terepmunkára jogosult intézmény vonható be. A bevont régészeti terepmunkára jogosult intézmény a technikai feladatok elvégzésére további régészeti szaktevékenységet ellátó közreműködőt vehet igénybe.”

(4) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 22. § (9)–(11) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(9) A régészeti feladatellátás járulékos részéhez a megelőző feltárást végző múzeum biztosítja a szükséges régészeti bontómunkát. A megelőző régészeti feltáráshoz szükséges kézi földmunkák és bontómunkák elvégzésébe, a dokumentáláshoz kapcsolódó geodéziai és térinformatikai feladatokba, valamint a konzerválás és restaurálás ellátásába gazdasági társaság vonható be.

(10) A megelőző feltárás költségei magukba foglalják a régészeti terepmunka terepi munkavégzésén túl – ideértve a feltárás munkafeltételeinek biztosítását is – a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás költségeit. A feltárást végző intézmény köteles a tényleges felhasználásról jogszabályban meghatározott módon elszámolni. Az elsődleges leletfeldolgozás részletes szabályait az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet szabályozza.

(11) A megelőző feltáráshoz szükséges a régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmény és a beruházó írásbeli szerződést köt. A szerződés tartalmazza a feltárás módját, időtartamát, a régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmény által végzendő régészeti feladatellátás költségét, valamint a jogszabályban meghatározott egyéb szakmai feltételeket.”

(5) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 22. §-a a következő (12) bekezdéssel egészül ki:

„(12) A (11) bekezdés szerinti szerződést a terepmunka elvégzésére jogosult intézménynek és a beruházónak a jogszabályban meghatározott adattartalomnak a beruházó által történő rendelkezésre bocsátásától számított 15 napon belül kell megkötönni.”

14. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 23. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A beruházásokhoz kapcsolódó próba- és megelőző feltárások gépi földmunkájának megvalósítása a beruházó feladata, de azok szakmai irányítására a feltárást végző intézmény jogosult. Ha a beruházó nem tudja biztosítani a gépi földmunka elvégzését, akkor a feltárást végző intézmény – a közbeszerzésekről szóló törvény szerint – gondoskodik a régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó gépi földmunka elvégzéséről a beruházó költségére.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 23. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a megelőző feltárás módja régészeti megfigyelés, akkor a földmunkát a feltárás vezetője vagy az általa megbízott régész által javasolt régészeti és más szempontok, illetve módszerek figyelembevételével kell végezni. A régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti lelőhelyek feltárási módjáról és feltételeiről kormányrendeletben meghatározottak szerint az örökségvédelmi hatóság dönt.”

15. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 23/C. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az előzetes régészeti dokumentáció készítése során – e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott kivételekkel – olyan próbafeltárást kell végezni, amely nem a megelőző feltárás része. A próbafeltárás helyét úgy kell megválasztani, hogy az esetleges későbbi teljes felületű feltárás során a stratigráfiai egységek összefüggéseinek megfigyelését és dokumentálását ne lehetetlenítse el.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 23/C. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Amennyiben a beruházó a régészeti gépi földmunka elvégzését nem tudja biztosítani, az előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó géppel végzett régészeti földmunka elvégzéséről a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv – a közbeszerzésekről szóló törvény szerint – gondoskodik a beruházó költségére.”

16. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 23/D. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A feltárási projekttervet és az előzetes régészeti dokumentációt a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv elektronikus úton megküldi a beruházó és az örökségvédelmi hatóság részére. A beruházó a feltárási projekttervet véleményezheti, módosítását, kiegészítését javasolhatja. A véleményt figyelembe kell venni, ha az műszaki és pénzügyi szempontból a régészeti feladatellátást akadályozó tényeken alapul.”

17. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 23/F. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Teljes felületű feltárás esetén a feltárás időtartama a feltárás céljára a beruházótól a földmunkával érintett munkaterületnek vagy régészeti területi szakasznak régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapotörögztítő jegyzőkönyvvel történő átvételétől számított legfeljebb 30 – régészeti terepmunka elvégzésére jogszabályban meghatározottak szerint alkalmas – nap. A beruházó és a régészeti terepmunkára jogosult intézmény – különösen több rétegű lelőhely vagy történeti településrész esetén – ennél hosszabb időtartamban is megállapodhat. A teljes felületű feltáráshoz kapcsolódó gépi földmunka időtartama a teljes felületű feltárás időtartamába nem számít bele.”

18. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 23/G. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„23/G. §

(1) A bruttó 800 millió forint bekerülési költséget meghaladó, a Méptv. 193. §-a szerinti kiemelt beruházás esetén a régészeti feladatellátásra – beleértve az előzetes régészeti dokumentáció készítését –, a megelőző feltárással kapcsolatos, valamint a 23/B–23/F. §-ban meghatározott rendelkezéseket a (2)–(6) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kiemelt beruházás esetén a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv gondoskodik

a) a megelőző feltárás, valamint
b) a kivitelezés során ellátandó régészeti megfigyelés és szükség esetén régészeti bontómunka elvégzéséről és e feladatokra vonatkozó szerződést a beruházóval a 22. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint megkötö.

(3) A (2) és (4) bekezdésben meghatározott feladatok elvégzésébe jogszabályban meghatározott módon bevonható

a) a gyűjtőterületén érintett vármegyei hatókörű városi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum,
b) a gyűjtőterületén érintett területi múzeum vagy
c) a régészeti terepmunkára jogosult intézmény vagy szervezet.

(4) Amennyiben a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv régészeti feladatellátással kapcsolatos megkeresésére a (3) bekezdésben megjelölt intézmény vagy szervezet 5 napon belül nem válaszol, a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv közvetlenül gondoskodik a régészeti feladatellátásról.

(5) Amennyiben a régészeti terepmunka végzésére alkalmatlan napok miatt a régészeti terepmunka nem végezhető el a beruházó számára elfogadható határidőre, a régészeti terepmunkát végző intézmény a feltáráshoz szükséges technikai felszerelés biztosításának költségét a 23/F. § (9) bekezdésében meghatározott költségkereten túl elszámolhatja annak érdekében, hogy a régészeti terepmunkát a jogszabályban meghatározottak szerint a régészeti terepmunka elvégzésére alkalmas napon kívüli napokon is végezni lehessen.

(6) Az (1) bekezdés szerinti kiemelt beruházás esetén az örökségvédelmi hatóságnak a megelőző feltárás engedélyezésére irányuló eljárásában szakhatóság nem vesz részt, szakkérdést nem kell vizsgálni.”

19. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 24. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A régészeti emlékek és leletek nem tervezett előkerülése esetében gondoskodni kell azok elfedéséről. Ha az elfedésre és lelőhely-felderítés közben elvégzett dokumentálásra nincs lehetőség, mentő feltárást kell végezni. Mentő feltárás elvégzésére a 22. § (5) bekezdése szerinti intézmény jogosult.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 24. § (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Ha régészeti feltárás nélkül régészeti emlék, lelet vagy annak tűnő tárgy kerül elő, a felfedező, a tevékenység felelős vezetője, az ingatlan tulajdonosa, az építtető vagy a kivitelező köteles)

„b) a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező területileg illetékes múzeum vagy a jegyző útján, vagy közvetlenül az örökségvédelmi hatóságnak azt haladéktalanul bejelenteni, amely arról haladéktalanul tájékoztatja a mentő feltárás elvégzésére a 22. § (5) bekezdése szerint jogosult intézményt, valamint”

(3) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 24. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a mentő feltárást nem lehet 30 nap alatt elvégezni, az örökségvédelmi hatóság hivatalból vagy a feltárást végző intézmény javaslatára ideiglenesen védetté nyilváníthatja a földterületet.”

20. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 27/A. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a régészeti terepmunkát elvégző intézmény az engedélyköteles régészeti terepmunka-dokumentáció benyújtására és az elsődleges leletfeldolgozásra irányuló kötelezettségének jogszabályban meghatározott határidőig nem tesz eleget, az örökségvédelmi hatóság bírsággal sújtja, valamint kötelezettségének teljesítéséig további feltárási engedélyt nem kaphat, feltárást nem végezhet, feltárásban nem működhet közre.”

21. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 27/B. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A régészeti feltárás során előkerült leletek végleges befogadásáról)

„c) az MNM KK gondoskodik, ha

- ca) az a) és b) pont szerint a gyűjtőterületén érintett múzeum nem tudja biztosítani a leletanyag végleges befogadását,
- cb) a terepmunkát a 20. § (6) bekezdés e)–h) pontja szerinti, egyéb terepmunkára jogosult intézmény végezte, és a terepmunkával érintett területen gyűjtőkörrel rendelkező múzeum a terepmunkát végző intézmény megkeresésétől számított 8 napon belül nem nyilatkozik a leletbefogadásról a terepmunkát végző intézmény felé,
- cc) a terepmunkát az MNM KK végezte, kivéve, ha ettől eltérő megállapodást köt a terepmunkával érintett területen gyűjtőterülettel rendelkező múzeummal.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 27/B. § (3)–(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(3) A befogadó múzeumot illeti meg a végleges leletbefogadás költségeinek megfelelő összeg, amely a befogadott leletek mennyiségével arányos egyszeri költségek fedezetére szolgál, és tartalmazza a gyűjteményi alapleltárba vétel, valamint a raktárkapacitás bővítésének költségeit is.

(4) Ha a régészeti terepmunkát nem a befogadó múzeum végzi, a végleges leletbefogadás költségeiről a feltáró intézmény és a befogadó múzeum az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben meghatározottak szerint megállapodást köt.

(5) Előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti terepmunka esetén előkerült leletanyag végleges befogadásáért legfeljebb a feltárás régészeti költségének 10%-áig terjedő összeg illeti meg a befogadó múzeumot e kötelezettsége teljesítésekor.”

22. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény II. része a következő 2. Fejezettel egészül ki:

„2. Fejezet HADTÖRTÉNETI ÖRÖKSÉG VÉDELME

28. §

A hadtörténeti örökség elemeinek védelme kiterjed azok felderítésére, tudományos elemzésére, összegyűjtésére, nyilvántartására és megőrzésére.

29. §

(1) A földben, a föld felszínén, a vizek medrében vagy máshol megtalálható és előkerülő hadtörténeti örökség ingó eleme állami tulajdon, és e törvény erejénél fogva védelem alatt áll.

(2) A hadtörténeti örökség ingó eleme nem értékesíthető.

30. §

(1) A hadtörténeti örökség ingatlan elemei – a fenntartható használat elvének figyelembevételével – csak olyan mértékben hasznosíthatóak, hogy azok állománya ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseikben az ingatlan örökségvédelmi értékét nem veszélyeztető állapotromlás ne következzen be.

(2) A hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek megelőző régészeti feltáráson vagy a hadtörténeti örökség terepi kutatásán kívüli, váratlan előkerülése esetén a közvetlenül érintett elemek szakszerű dokumentálására irányuló azonnali beavatkozás szükséges. A hadtörténeti és régészeti örökség nyilvántartását vezető hatóság, az örökségvédelmi hatóság és a régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmények útján gondoskodni kell az engedély nélküli ásatásokra vonatkozó – személyes adatot nem tartalmazó – adatok összegyűjtéséről.

31. §

(1) A hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek előkerülését a nyilvántartást vezető hatóság részére kell jelenteni és a nyilvántartást vezető hatóságnak személyes adatot nem tartalmazó nyilvántartásba kell venni.

(2) A hadtörténeti örökség ingatlan elemei e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

32. §

(1) A nyilvántartást vezető hatóság vezeti a hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek, a hadtörténeti örökséget érintő terepi kutatási engedélyeknek és az elvégzett kutatások dokumentációinak nyilvántartását, valamint a terepi kutatás vezetőjének és a kutatásban résztvevők nevét, beosztását,

szakterületét.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás a védettség fennállására vonatkozó adatok tekintetében közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül, mely tanúsítja a védettség létrejöttének, fennállásának vagy megszüntetésének tényét, továbbá tartalmazza az azonosításhoz szükséges, közhitelesnek nem minősülő alábbi adatokat és tényeket:

- a) a bejelentő nevét és munkahelyét, valamint
- b) a hadtörténeti örökség ingatlan elemei által érintett ingatlanok helyrajzi számait.

(3) A hadtörténeti örökség elemei védelmének biztosítása céljából a nyilvántartást vezető hatóság a nyilvántartás egyes adataihoz való hozzáférést – a (4) bekezdésben meghatározott kivételekkel – jogszabály alapján korlátozhatja.

(4) A hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek tekintetében a védettség tényére vonatkozó adatokhoz való hozzáférés nem korlátozható. A védettség tényére vonatkozó adatot nyilvánosan elérhető elektronikus felületen hozzáférhetővé kell tenni.

(5) A nyilvántartást vezető hatóság a hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek tekintetében védettség tényére vonatkozó adatok átadásához a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló törvény szerinti automatikus információelérési felületet biztosít az eljáró hatóságnak.

(6) A nyilvántartást vezető hatóság a nyilvántartással kapcsolatos adatfeldolgozási feladatok ellátásával államigazgatási szervet vagy kizárólagos állami tulajdonú gazdálkodó szervezetet bízhat meg.

33. §

(1) A hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek hadtörténeti kutatása – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – feltárási engedély, illetve bejelentésköteles tevékenység, amelynél a kutatás jellegétől függően a 35. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.

(2) A hadtörténeti örökség terepi kutatására jogosult

- a) a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum,
- b) a Nemzeti Közzolgálati Egyetem,
- c) az MNM KK,
- d) a Budapesti Történeti Múzeum,
- e) a vármegyei hatókörű városi múzeum,
- f) a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező területi múzeum,
- g) a régészet szakon mesterképzés folytatására jogosult felsőoktatási intézmény,
- h) a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont,
- i) a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv, valamint
- j) a Magyarságkutató Intézet.

(3) A hadtörténeti örökség terepi kutatására jogosult intézmények számára az örökségvédelmi hatóság felé való bejelentés nélkül végezhető a stratigráfiai állapotváltozást nem előidéző, illetve a hadtörténeti örökség ingó elemének gyűjtésével nem járó hadtörténeti örökségi elemek felderítése, beleértve a pilóta által vezetett és pilóta nélküli légi jármű használatát, talajt nem bolygató geofizikai és geodéziai felmérést.

(4) A hadtörténeti örökség terepi kutatására jogosult intézmények számára a hadtörténeti örökség

ingó elemeinek a talaj felszínéről történő gyűjtése, a fémkereső műszeres terepbejárás és a szondázó jellegű - a talajfelszíntől mért 150 cm-nél nem mélyebb nyomvonalas kutatóárokkal történő - feltárás az örökségvédelmi hatóság felé történő bejelentés mellett végezhető tevékenység.

(5) A hadtörténeti örökség terepi kutatására jogosult intézmények számára az engedélykérelemben meghatározott terület teljes egészére kiterjedő feltárás, valamint a hadtörténeti örökség terepi kutatására nem jogosultak számára a hadtörténeti örökség terepi kutatása örökségvédelmi hatósági engedélyköteles tevékenység.

(6) A jogszabályi rendelkezések vagy a hadtörténeti örökség terepi kutatási engedélyében foglalt előírások megszegése esetén az örökségvédelmi hatóság – az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározottak szerint – a hadtörténeti örökség terepi kutatását leállítja vagy a kutatásra vonatkozó engedélyt visszavonja, és a jogszabályban meghatározott bírság kiszabásáról rendelkezik.

34. §

(1) Amennyiben a hadtörténeti örökség terepi kutatása során hősi temetési hely kerül elő, abban az esetben a terepmunkát le kell állítani és ezzel egyidejűleg a kutatás vezetőjének tájékoztatni kell a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumot. A továbbiakban a mentő feltárásra vonatkozó 24. § (2) bekezdés c) pontjában, valamint 24. § (3) és (5) bekezdésében foglaltak alkalmazandóak.

(2) A hadtörténeti örökség terepi kutatását végző intézmény köteles biztosítani az előkerült hadtörténeti örökség elemeinek őrzését. A hadtörténeti örökség terepi kutatása befejezésével egyidejűleg gondoskodni kell a feltárt hadtörténeti örökség elemeinek megfelelő védelméről, állapotának stabilizálásáról és további fenntartásáról.

(3) A hadtörténeti örökség terepi kutatását végző intézmény köteles gondoskodni a hadtörténeti örökség kutatása során előkerült ingó elemek ideiglenes elhelyezéséről, őrzéséről és állagmegővéséről a végleges befogadásukig.

(4) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltak irányadóak abban az esetben is, ha a hősi temetési hely vagy hadtörténeti örökségi elem régészeti terepmunka során kerül elő.

35. §

(1) A hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek állapotváltozásával járó felmérési, vizsgálati, kutatási tevékenységek elvégzését követően a terepen az eredeti állapotot helyre kell állítani, kivéve, ha az ingatlan területén a kutatást követően az örökségi elem bemutatására kerül sor.

(2) A hadtörténeti örökség terepi kutatását végző intézménynek jogszabályban meghatározottak szerint kell elvégeznie a hadtörténeti örökség terepi kutatásának dokumentálását és az előkerült hadtörténeti örökség ingó elemeinek elsődleges feldolgozását.

(3) Az örökségvédelmi hatóság jogszabályban meghatározottak szerint ellenőrzi az (1) és (2) bekezdésben foglalt kötelezettség megfelelő teljesítését.

(4) Ha az engedélyköteles hadtörténeti örökség terepi kutatást végző intézmény a dokumentáció benyújtására és az elsődleges leletfeldolgozásra irányuló kötelezettségének jogszabályban meghatározott határidőig nem tesz eleget, az örökségvédelmi hatóság bírsággal sújtja, valamint kötelezettségének teljesítéséig nem kaphat engedélyt további hadtörténeti örökség terepi kutatásokra, kutatási tevékenységet sem vezetőként, sem közreműködőként nem végezhet.

36. §

(1) Hadtörténeti örökség terepi kutatása, illetve földmunkálatok, vagy folyó és állóvizekhez kapcsolódó munkálatok során előkerült hadtörténeti örökség – robbanótestnek, lőfegyvernek vagy lőszernek nem minősülő – ingó elemeit, amennyiben az a lelet fizikai állapotromlásával nem jár, múzeumi közgyűjteményben kell elhelyezni.

(2) A hadtörténeti örökség terepi kutatása során előkerült hadtörténeti örökség ingó elemeinek vonatkozásában a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum mint országos gyűjtőkörrel rendelkező múzeum tárgykiválasztási joggal rendelkezik.

(3) A hadtörténeti örökség terepi kutatása során előkerült ingó elemek végleges közgyűjteményi befogadásáról a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum gondoskodik, amennyiben élt tárgykiválasztási jogával, ennek hiányában

- a) a területi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum gondoskodik, ha a hadtörténeti örökség terepi kutatása csak annak gyűjtőterületére terjed ki,
- b) a vármegyei hatókörű városi múzeum gondoskodik, ha a hadtörténeti örökség terepi kutatásával érintett területen nincs területi múzeum, vagy a hadtörténeti örökség terepi kutatásával érintett terület túlnyúlik annak gyűjtőterületén,
- c) az MNM KK gondoskodik, ha az a) vagy b) pont szerinti múzeum nem tudja biztosítani a hadtörténeti örökség ingó elemének végleges befogadását.

(4) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltak megfelelően irányadóak a régészeti terepmunka során előkerült hadtörténeti örökségi elemek vonatkozásában is.

37. §

A befogadó múzeumot illeti meg a hadtörténeti örökségi ingó elem végleges tárgybefogadási költségeinek megfelelő összeg, amely a befogadott tárgyak mennyiségével arányos egyszeri költségek, különösen a gyűjteményi alapleltárba vétel és a raktárkapacitás bővítésének fedezetére szolgál.”

23. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 51. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A védetté nyilvánított kulturális javak jogtalan eltulajdonítása vagy eltűnése esetén a tárgy tulajdonosa, kezelője vagy birtokosa haladéktalanul köteles bejelenteni az eltulajdonítást vagy eltűnést a hatóságnak.”

24. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 55. §-a a következő (4a) és (4b) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A tulajdonos különös méltánylást érdemlő személyes körülményére tekintettel az Európai Unió területére történő kiszállítás esetén – az (1)-(3) bekezdésben foglalt feltételek teljesülése esetén – az ideiglenes kivitel a kivittel érintett tárgyra vonatkozó állami garancia, biztosítási szerződés vagy ezeknek megfelelő egyéb kötelezettségvállalás időtartamára, de legfeljebb 3 évig

terjedő határozott időre engedélyezhető, amely kérelemre ugyanezen feltételek mellett további egy alkalommal 3 évig terjedő időtartamra meghosszabbítható.

- (4b) A kiviteli engedély iránti eljárásban különös méltánylást érdemlő körülménynek minősül, ha
- a) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti külföldi illetőségű magánszemély öröklés útján védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosává válik, vagy
 - b) a védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosa életvitelszerű tartózkodásra szolgáló külföldi lakóhelyén kívánja ideiglenesen őrizni a tárgyat.”

25. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 56. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A hatóság a kivitel jogszerűségéről az engedélyező határozattal egyidejűleg – átruházható – műtárgykísérő igazolást állít ki, amely tartalmazza a tárgy azonosításához szükséges adatokat.”

26. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 62/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Új lakóépület építése vagy meglévő épület bővítése esetén az építésügyi hatóság egyszerű bejelentés tudomásulvételéről szóló értesítése, illetve a hiánytalan bejelentésről szóló tájékoztatása alapján az örökségvédelmi szempontok érvényesülése érdekében az örökségvédelmi hatóság hivatalból tájékoztatja az építtetőt az építési tevékenységhez kapcsolódó örökségvédelmi előírásokról.”

27. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 63. §-a a következő (1)–(2a) bekezdéssel egészül ki:

„(1) A régészeti lelőhelyeken végzett építési tevékenységek esetén az örökségvédelmi hatóság jogszabályban meghatározott esetekben és módon örökségvédelmi hatósági engedélyezési eljárást folytat le, hatósági kötelezést foganatosít, ellenőrzést végez.

(2) Az örökségvédelmi hatóság és a kulturális javak hatósága engedélyezi vagy tudomásul veszi a más hatósági engedélyhez nem kötött – jogszabályban meghatározott – tevékenységeket.

(2a) Az örökségvédelmi hatóság és a kulturális javak hatósága az örökségvédelmi felügyelet keretében

- a) figyelemmel kíséri a kulturális örökség elemei állapotát, megfelelő használatát,
- b) fenntartható, integrált szemléletű védelmet elősegítő tevékenységet végez,
- c) elősegíti az örökségvédelem érdekeit érintő szakmai és társadalmi együttműködést, valamint
- d) a természetvédelmi őrszolgálat közreműködésével gondoskodik a régészeti örökség védelmével kapcsolatos feladatokról jogszabály rendelkezése szerint.”

28. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 64. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„64. §

A kulturális javak hatósága

- a) ellátja a Magyarország területén jogellenesen eltulajdonított, valamint a Magyarországról jogtalanul kivitt vagy ilyen módon behozott kulturális javak visszakövetelésével, továbbá visszaadásával kapcsolatos hatósági feladatokat,
- b) részt vesz a jogtalanul eltulajdonított kulturális javak nemzetközi információcseréjében, és ellátja az ezzel kapcsolatos feladatokat.”

29. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 65. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az örökségvédelmi hatóság hivatalbóli tudomásszerzése esetén tájékoztatja a földmunkával járó beruházás megvalósítóját, ennek hiányában az ingatlan tulajdonosát a védett kulturális örökségi elemmel összefüggő jogszabályban megállapított kötelezettségeiről.”

30. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 67. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az örökségvédelmi hatóság és kulturális javak hatósága)

- „a) az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kötelezettségek teljesítésére
- aa) a tulajdonost, a tulajdonosi joggyakorlót, a vagyonkezelőt, a társasházat, a használót, vagy az építtetőt és a kivitelezőt,
 - ab) a beavatkozást megelőző állapot helyreállítása esetében a tulajdonosi joggyakorlót, a használót, az építtetőt vagy a kivitelezőt,
 - ac) a fenntartható használatra vonatkozó kötelezettségteljesítése esetében a tulajdonost és a használót,
 - ad) a méltatlan használat megszüntetésére a tulajdonost és a használót,”
- (kötelezheti.)*

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 67. § (2) bekezdése a következő b) ponttal egészül ki:

(Az örökségvédelmi hatóság és kulturális javak hatósága)

- „b) az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott kötelezettségek teljesítésére a tevékenység végzőjét”
- (kötelezheti.)*

(3) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 67. § (7) bekezdése helyébe a

következő rendelkezés lép:

„(7) A követelés kielégítése vagy megszűnése esetén az örökségvédelmi hatóság 15 napon belül megkeresi az ingatlanügyi hatóságot a bejegyzett jog és a bejegyzett tény törlése iránt.”

31. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 68. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A hatóság kulturális örökségvédelmi érdekből elrendelheti:)

„a) a védetté nyilvánított kulturális örökséghez tartozó javak, régészeti emlékek állagmegóvását, karbantartását, felülvizsgálatát, felújítását, helyreállítását;”

32. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A nyilvántartást vezető hatóság vezeti

- a) a régészeti lelőhelyek,
- b) a régészeti feltárási engedélyek és a terepmunka-dokumentációk és
- c) a jogszabályban védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek központi, közhiteles nyilvántartását, amely tartalmazza a bejelentő régész nevét és munkahelyét, valamint a régészeti lelőhely által érintett ingatlanok helyrajzi számait.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. §-a a következő (1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1b) A nyilvántartást vezető hatóság vezeti a régészeti szakértők és a régészeti feltárás vezetésére jogosultak névjegyzékét. A névjegyzék az alábbi - közhitelesnek nem minősülő - adatokat tartalmazza:

- a) a szakértő nevét,
- b) az anyja nevét,
- c) a lakcímét, valamint
- d) az elérhetőségét.”

(3) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. § (2) bekezdés g) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A kulturális javak hatósága központi nyilvántartást vezet)

„g) a behozatali engedélyekről,”

33. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 75/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„75/A. §

Ha jogszabály a régészeti örökségvédelemmel kapcsolatos szakkérdésben szakértő igénybevételét írja elő, szakértőként kizárólag az a személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak annak a szakértőnek az igénybevételéhez fűződnek, aki büntetlen előéletű, nem áll az örökségvédelemmel kapcsolatos szakterületen végezhető tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól való eltiltás hatálya alatt, rendelkezik a jogszabályban meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.”

34. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 82. § (1) és (1a) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Bírsággal kell sújtani azt a természetes vagy jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki vagy amely

- a) az e törvényben vagy más jogszabályban engedélyhez kötött tevékenységet a védetté nyilvánított vagy e törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökségi elemen engedély vagy tudomásulvétel nélkül vagy attól eltérő módon végez,
- b) védetté nyilvánított vagy e törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökség elemeit jogellenesen megsemmisíti vagy megrongálja,
- c) a védett kulturális örökségi elemet kötelezettségének elmulasztásával veszélyezteti,
- d) a hadtörténeti örökség terepi kutatását, régészeti terepmunkát feltárási jogosultság nélkül végez vagy szakértői jogosultsággal rendelkező személy – a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye szerint – szakszerűtlen, valamint szándékosan vagy súlyos gondatlanságból valótlán tartalmú szakvéleményt, dokumentációt készít vagy dokumentációját nem készíti el,
- e) nyilvántartott régészeti lelőhelyen az örökségvédelmi hatóság engedélye vagy nyilatkozata nélkül beruházást valósít meg, az előzetes régészeti dokumentációban leírt feladatokat a beruházási terület régészeti lelőhelyen kívüli részén nem végzi el,
- f) régészeti földmunkát a hatóság által előírt régészeti megfigyelést elmulasztva végez,
- g) az általa azonosított lelőhelyet nem jelenti be,
- h) az építésügyi hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről szóló kormányrendelet szerinti egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenység során nyilvántartott lelőhelyen bejelentési kötelezettségét nem teljesíti,
- i) kulturális javakon az e törvényben vagy más jogszabályban tiltott tevékenységet végez,
- j) az e törvény vagy más jogszabály szerinti engedélyhez kötött tevékenységet a kulturális javakon engedély nélkül vagy attól eltérő módon végez.

(1a) Az (1) bekezdés a) és b), valamint d)–j) pontjában meghatározott szabályszegések miatt közigazgatási szankcióként figyelmeztetés nem alkalmazható.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 82. § (2) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

(Bírsággal sújtható az, aki a jogszabály által előírt)

„c) kiállítás vagy tudományos kutatás céljára történő hozzáférhetővé tételi kötelezettségének”
(nem tesz eleget.)

35. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 85/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„85/A. §

(1) Örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni a település településtervének kidolgozása során. Az örökségvédelmi hatástanulmány legfeljebb 10 évig érvényes. Ha a településterv készítésekor nem készült vagy a rendezés alá vont területre nincs örökségvédelmi hatástanulmány vagy van, de az 10 évnél régebbi, akkor azt a rendezés alá vont területre el kell készíteni. Nem kell örökségvédelmi hatástanulmányt készíteni, ha az örökségvédelmi hatóság véleménye szerint a rendezés alá vont terület örökségvédelmi szempontból nem érintett vagy az örökségvédelmi hatástanulmánnyal érintett teljes területre korábban előzetes régészeti dokumentáció készült.

(2) Az örökségvédelmi hatástanulmányban megfogalmazott értékvédelmi terv szerint kell meghatározni az örökségvédelemmel érintett területekre vonatkozó településterveket és településrendezési terveket.

(3) Az örökségvédelmi hatóság örökségvédelmi hatástanulmány készítését írhatja elő jogszabályban meghatározott esetekben a beruházáshoz kapcsolódó teljes tervezési területre.”

36. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 86. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A magyar államot elővásárlási jog illeti meg)

„b) miniszteri rendeletben védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen fekvő ingatlan esetében akkor, ha ezt a védetté nyilvánító vagy védettséget módosító rendelet kimondja.”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 86. § (1a)–(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1a) A nem védett kulturális javak nyilvános árverésen történő értékesítése esetén a kultúrstratégiai intézményként működő közgyűjteményeket – gyűjtőkörü érintettségük szerint – a magyar állam javára gyakorolható elővásárlási jog illeti meg. Ha a gyűjtőkörileg érintett joggyakorló képviselője élni kíván az állami elővásárlási jogával, az árverésen a leütés után haladéktalanul köteles arról nyilatkozni.

(2) Az elővásárlási jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése érdekében a nyilvántartást vezető hatóság megkeresi az ingatlanügyi hatóságot.

(3) A magyar állam elővásárlási jogát

a) az (1) bekezdés b) pontja esetében a miniszter,

b) védetté nyilvánított kulturális javak tekintetében a kormányrendeletben kijelölt szerv gyakorolja.”

(3) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 86. §-a a következő (4)

bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti elővásárlással kapcsolatos kérelmeket a nyilvántartást vezető hatóságnak kell benyújtani. ”

37. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény „Átmeneti rendelkezések” alcíme a következő 92/K. §-sal egészül ki:

„92/K. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról szóló 2025. évi ... törvény hatálybalépése napjáig védetté nyilvánított kulturális javak védettségének felülvizsgálatát a védetté nyilvánítás szempontjait megállapító kormányrendeletben foglaltak alapján 2025. december 31. napjáig el kell végezni.”

38. §

(1) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 93. § (1) bekezdés 13. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben:)

„13. állapítsa meg a fémkereső műszer hivatás gyakorlásához szükséges használatának bejelentési, valamint a fémkereső műszer hivatáshoz nem kötött használatának bejelentési szabályait;”

(2) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 93. § (1) bekezdés 24. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben:)

„24. szabályozza a hadtörténeti örökség terepkutatásával és nyilvántartásba vételével, valamint a hadtörténeti örökség ingó elemének elhelyezésével és a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum tárgykiválasztási jogával, továbbá a hadtörténeti örökség ingatlan elemei körében a nyilvántartásba vétellel és a hatósági nyilvántartással kapcsolatos részletes szabályokat;”

(3) A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 93. § (1) bekezdése a következő 25. és 26. ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben:)

„25. szabályozza a víz alatti régészettel kapcsolatos részletes szabályokat;

26. szabályozza a régészeti terepmunkában közreműködő személyekre vonatkozó szakmai követelményekre vonatkozó részletes szabályokat.”

39. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 1. melléklete helyébe az 1. melléklet lép.

40. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény

1. 1. § (1) bekezdésében az „a régészeti” szövegrész helyébe az „a hadtörténeti és régészeti” szöveg,
2. 1. § (3) bekezdésében a „törvény” szövegrész helyébe a „2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.)” szöveg,
3. 4. § (3) bekezdésében a „külön jogszabály alapján” szövegrész helyébe az „e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben foglaltak alapján” szöveg,
4. 6. § (1) bekezdés b) pontjában a „hatóságot (a továbbiakban: hatóság)” szövegrész helyébe az „örökségvédelmi és nyilvántartást vezető hatóságot, valamint a kulturális javak hatóságát” szöveg,
5. 8. § (3) bekezdésében a „hozható.” szövegrész helyébe a „hozható, a (2) bekezdésben foglaltak kivételével nem idegeníthető el.” szöveg,
6. 9. §-ában a „lelőhelyeket” szövegrész helyébe a „lelőhelyek területét” szöveg és az „azok állománya számottevően” szövegrész helyébe az „a lelőhelyek állománya” szöveg,
7. 10. § (1) bekezdésében az „örökség elemeit” szövegrész helyébe az „emlékeket és leleteket” szöveg,
8. 11/A. §-ában a „jogszabály” szövegrész helyébe az „az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet” szöveg,
9. 13. § (2) bekezdésében az „A védetté” szövegrész helyébe az „A jogszabállyal védetté” szöveg,
10. 13. § (3) bekezdésében az „A védetté” szövegrész helyébe az „A jogszabállyal védetté” szöveg,
11. 13. § (4) bekezdésében a „melynek tudományos jelentősége megállapítható,” szövegrész helyébe az „amely tudományos jelentőséggel” szöveg,
12. 14. § (1) bekezdésében az „a hatóság” szövegrész helyébe az „a nyilvántartást vezető hatóság” szöveg,
13. 14. § (2) bekezdésében az „A védelem” szövegrész helyébe az „A miniszteri rendeletben védelem” szöveg,
14. 15. § (1) bekezdésében az „A nyilvántartott” szövegrész helyébe az „Az általános védettség alatt álló” szöveg és a „védetté” szövegrész helyébe a „fokozottan vagy kiemelten védett lelőhelyé” szöveg,
15. 15. § (2) bekezdés f) pontjában a „tényét.” szövegrész helyébe a „tényét, és” szöveg,
16. 16. §-ában az „A védetté” szövegrész helyébe az „A jogszabállyal védetté” szöveg,
17. 18. § (1) bekezdésében a „védettséget” szövegrész helyébe a „jogszabállyal védetté nyilvánított régészeti lelőhely védettségét” szöveg,
18. „A RÉGÉSZETI FELTÁRÁS” alcím címében a „FELTÁRÁS” szövegrész helyébe a „TEREPMUNKA” szöveg,
19. „A régészeti feltáráshoz kapcsolódó általános előírások” alcím címében a „feltáráshoz” szövegrész helyébe a „terepmunkára” szöveg,
20. 20/A. § (3) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
21. 22. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontjában az „örökség elemeit” szövegrész helyébe az „emlékeket és leleteket” szöveg,
22. 22. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontjában az „örökség elemeinek” szövegrész helyébe az „emlékek és leletek” szöveg,
23. 22. § (3) bekezdés a) pont ac) alpontjában az „örökség elemeinek” szövegrész helyébe az „emlékek és leletek” szöveg,
24. 22. § (3) bekezdés b) pont bb) alpontjában a „meg,” szövegrész helyébe a „meg, vagy”

- szöveg,
25. 22. § (3) bekezdés c) pont ca) alpontjában a „forrása,” szövegrész helyébe a „forrása, vagy” szöveg,
26. 22. § (3) bekezdés c) pont cb) alpontjában a „városmag” szövegrész helyébe a „településmaggal érintett lelőhely” szöveg,
27. 22. § (4) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság” szöveg és a „részei vonatkozásában” szövegrész helyébe a „részei, illetve a kivitelezés különböző fázisai vonatkozásában” szöveg,
28. 22. § (5) bekezdés b) pont bb) alpontjában a „feladatellátást,” szövegrész helyébe a „feladatellátást, vagy” szöveg,
29. 23/A. §-ában a „feltárássra” szövegrész helyébe a „terepmunkára” szöveg,
30. 23/C. § (6) bekezdésében a „(4) bekezdés” szövegrész helyébe a „(6) bekezdés” szöveg és a „feltárássra” szövegrészek helyébe a „régészeti terepmunkára” szöveg,
31. 23/C. § (7) bekezdésében a „műszeres” szövegrész helyébe a „(6) bekezdés szerinti kapacitáshiány esetén” szöveg és a „leletfelderítéshez kapcsolódó” szövegrész helyébe a „leletfelderítéshez, a kézi földmunkához és a régészeti objektumok kibontásához kapcsolódó” szöveg,
32. 23/D. § (2) bekezdésében a „feltárássra” szövegrész helyébe a „terepmunka elvégzésére” szöveg,
33. 23/E. § (2b) bekezdés a) pontjában a „múzeumot kapacitása erejéig kötelezően be kell vonni” szövegrész helyébe a „múzeum bevonható” szöveg,
34. 23/E. § (2b) bekezdés b) pontjában a „(4) bekezdése” szövegrész helyébe a „(6) bekezdése” szöveg és a „feltárássra” szövegrész helyébe a „régészeti terepmunka elvégzésére” szöveg,
35. 23/E. § (3) bekezdésében a „feltárássra” szövegrész helyébe a „régészeti terepmunka elvégzésére” szöveg és az „ellátásában további” szövegrész helyébe az „ellátásában - a régészeti bontómunka kivételével - további” szöveg,
36. 23/E. § (4) bekezdésében az „az MNM KK” szövegrész helyébe az „a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv” szöveg,
37. 23/E. § (7) bekezdésében az „a hatóság” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
38. 23/E. § (9) bekezdésében az „a régészeti megfigyelés keretében régészeti bontómunkát kell végezni” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóság által előírt régészeti feladatellátást kell elvégezni” szöveg,
39. 23/F. § (4) bekezdésében a „feltárással” szövegrész helyébe a „terepmunkával” szöveg,
40. 23/F. § (9a) bekezdés nyitó szövegrészeiben a „(9) bekezdés szerinti összeg” szövegrész helyébe a „teljes felületű feltárás költségei” szöveg,
41. 23/F. § (9a) bekezdés a) pontjában a „tartalmazza” szövegrész helyébe a „tartalmazzák” szöveg,
42. 23/F. § (9a) bekezdés b) pontjában a „tartalmazza” szövegrész helyébe a „tartalmazzák” szöveg és a „feltárássra” szövegrész helyébe a „régészeti terepmunkára” szöveg,
43. 23/F. § (10) bekezdés b) pontjában a „feltárás” szövegrész helyébe a „régészeti terepmunka” szöveg és a „múzeum” szövegrész helyébe az „intézmény” szöveg,
44. 23/F. § (11) bekezdésében a „feltárássra” szövegrész helyébe a „régészeti terepmunkára” szöveg,
45. 24. § (2) bekezdés nyitó szövegrészeiben a „régészeti feltárás nélkül” szövegrész helyébe a „nem régészeti terepmunka keretében kerül elő” szöveg és a „tárgy kerül elő” szövegrész helyébe a „tárgy” szöveg,
46. 24. § (2) bekezdés c) pontjában az „a feltárássra” szövegrész helyébe az „a mentő feltárássra” szöveg,
47. 24. § (3) bekezdésében az „A feltárássra” szövegrész helyébe az „A mentő feltárássra” szöveg,

48. 27. § (1) bekezdésében az „örökség elemeinek” szövegrész helyébe az „emlékek és leletek” szöveg és az „örökség feltárt elemeinek” szövegrész helyébe az „emlékek és leletek” szöveg,
49. 27. § (2) bekezdésében az „Az állapotváltozással” szövegrész helyébe az „A régészeti lelőhelyek állapotváltozással” szöveg,
50. 27. § (3) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
51. 27. § (4) bekezdésében a „külön jogszabály” szövegrész helyébe az „az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet” szöveg,
52. 27/A. § (1) bekezdésében a „feltárás” szövegrész helyébe a „terepmunka” szöveg,
53. 27/A. § (2) bekezdésében az „a hatóság” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
54. 27/B. § (1) bekezdésében a „feltárás” szövegrész helyébe a „terepmunka” szöveg és a „feltárást” szövegrész helyébe a „régészeti terepmunkát” szöveg,
55. 27/B. § (2) bekezdés nyitó szövegrészában a „feltárás” szövegrész helyébe a „terepmunka” szöveg,
56. 27/B. § (2) bekezdés a) pontjában a „feltárás” szövegrész helyébe a „régészeti terepmunka” szöveg,
57. 52. § (3) bekezdésében a „49. § b), c)” szövegrész helyébe a „73. § (1) bekezdés b)-d)” szöveg,
58. 55. § (3) bekezdés a) pontjában az „érdekeket” szövegrész helyébe a „közérdeket” szöveg,
59. 62. § nyitó szövegrészában az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság és a kulturális javak hatósága” szöveg,
60. 62. § b) pontjában a „műtárgyfelügyeleti” szövegrész helyébe az „a kulturális javak felügyeletére vonatkozó” szöveg,
61. 62/A. § (2) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
62. 65. § (1) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
63. 65. § (2) bekezdésében az „a hatóság” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
64. 65. § (3) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
65. 67. § (1) bekezdés nyitó szövegrészában az „a hatóság” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóság és a kulturális javak hatósága” szöveg,
66. 67. § (1) bekezdés a) pontjában a „nyilvántartott régészeti lelőhelyek és” szövegrész helyébe a „régészeti lelőhelyek, a hadtörténeti örökség ingatlan elemei és a” szöveg,
67. 67. § (1) bekezdés b) pontjában a „nyilvántartott régészeti lelőhelyek és” szövegrész helyébe az „a régészeti lelőhelyek, a hadtörténeti örökség ingatlan elemei és” szöveg,
68. 67. § (3) bekezdés nyitó szövegrészában az „a hatóság örökségvédelmi bírság” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóság és a kulturális javak hatósága bírság” szöveg,
69. 67. § (5) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
70. 67. § (6) bekezdés nyitó szövegrészában az „a hatóság” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
71. 67. § (8) bekezdésében az „eljáró hatóság” szövegrész helyébe az „eljáró örökségvédelmi hatóság” szöveg,
72. 68. § (1) bekezdés nyitó szövegrészában az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság és a kulturális javak hatósága” szöveg,
73. 68. § (2) bekezdésében az „A hatóságot” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóságot és a kulturális javak hatóságát” szöveg,
74. 69. § (1) bekezdésében az „örökség” szövegrész helyébe az „örökségi elem” szöveg és az „és

- a mentő feltárást” szövegrész helyébe a „ , valamint a 20. § (3) bekezdés a) pontja és (4) bekezdése szerint elvégezhető terepmunka tevékenységeket” szöveg,
75. 72. § (1) bekezdésében a „bekezdése és” szövegrész helyébe a „bekezdés a) és c) pontja és” szöveg,
76. 72. § (1b) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „A nyilvántartást vezető hatóság” szöveg, az „az elektronikus ügyintézés” szövegrész helyébe az „a digitális államról” szöveg és a „bizalmi szolgáltatások általános” szövegrész helyébe a „digitális szolgáltatások nyújtásának egyes” szöveg,
77. 72. § (3) bekezdésében az „A hatóság” szövegrész helyébe az „A nyilvántartást vezető hatóság” szöveg,
78. 74. § (1) bekezdésében a „meghatározott védett” szövegrész helyébe a „meghatározott miniszteri rendeletben védett” szöveg és az „adatát” szövegrész helyébe a „tényét, mint jogi jelleget” szöveg,
79. 74. § (2) bekezdésében az „a hatóság” szövegrész helyébe az „a nyilvántartást vezető hatóság” szöveg,
80. 74. § (4) bekezdésében az „a hatóság” szövegrész helyébe az „a nyilvántartást vezető hatóság” szöveg,
81. 74/C. § (2) bekezdésében az „a hatóság” szövegrész helyébe az „a nyilvántartást vezető hatóság” szöveg,
82. 76. § (1) bekezdésében az „a hatóságnak” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóságnak” szöveg,
83. 76. § (2) bekezdésében a „(vagyonkezelő, használó) és a” szövegrész helyébe a „ , vagyonkezelő vagy használó és az örökségvédelmi” szöveg és a „(vagyonkezelőt, használót)” szövegrész helyébe a „ , vagyonkezelőt vagy használót” szöveg,
84. 78. §-ában az „A hatóság” szövegrész helyébe az „Az örökségvédelmi hatóság” szöveg,
85. 79. §-ában az „a kutatás” szövegrész helyébe az „a tudományos kutatás” szöveg és a „hatóság” szövegrész helyébe a „kulturális javak hatósága” szöveg,
86. 81. § b) pontjában a „(vagyonkezelőjének, használójának)” szövegrész helyébe a „ , vagyonkezelőjének vagy használójának” szöveg,
87. 82. § (2) bekezdés b) pontjában a „kötelezettségének” szövegrész helyébe a „kötelezettségének, vagy” szöveg,
88. 82. § (3) bekezdésében az „a hatóság” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóság, kulturális javak esetében a kulturális javak hatósága” szöveg,
89. 82. § (4) bekezdésében a „hatóság figyelembe veszi” szövegrész helyébe a „(3) bekezdés szerinti hatóságok figyelembe veszik” szöveg,
90. 83. § a) pontjában az „a hatóság” szövegrész helyébe az „az örökségvédelmi hatóság vagy a kulturális javak hatósága” szöveg,
91. 84. § (1) bekezdésében az „Az örökségvédelmi bírságból” szövegrész helyébe az „A bírságból” szöveg,
92. 92/H. § (1) bekezdésében az „az MNM KK-nak” szövegrész helyébe az „a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szervnek” szöveg,
93. 93. § (1) bekezdés 5. pontjában az „az örökségvédelmi bírsággal” szövegrész helyébe az „a bírsággal” szöveg,
94. 93. § (1) bekezdés 9. pontjában a „feltárások” szövegrész helyébe a „terepmunka” szöveg és a „feltárássra” szövegrész helyébe a „terepmunka elvégzésére” szöveg,
95. 93. § (1) bekezdés 10. pontjában a „feltárássra” szövegrészek helyébe a „terepmunka elvégzésére” szöveg,
96. 93. § (1) bekezdés 11. pontjában a „(4)” szövegrész helyébe a „(6)” szöveg és a „módjáról és feltételeiről szóló miniszter döntés” szövegrész helyébe a „módjának és feltételeinek” szöveg,
97. 93. § (1) bekezdés 12. pontjában a „feltárássra” szövegrész helyébe a „terepmunkára” szöveg,

98. 94. § (3) bekezdésében a „bekezdése, 20. § (4) bekezdése, 23/G. §-a tervezetének” szövegrész helyébe a „bekezdése, a 20. § (6) bekezdése, a 23/G. § tervezetének” szöveg lép.

41. §

Hatályát veszti a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény

1. 6. § (1) bekezdés a) pontjában az „és műemlékek” szövegrész,
2. 8. § (2) bekezdésében a „tulajdonosai” szövegrész,
3. 14. § (1) bekezdésében az „évente legalább egyszer” szövegrész,
4. 20/A. § (4) bekezdésében a „nyilvántartott” szövegrész és a „feltárási” szövegrész,
5. 21. § (1) bekezdés c) pontjában az „és osztályozása” szövegrész,
6. 22. § (1) bekezdésében a „nyilvántartott” szövegrész,
7. 22. § (5) bekezdés c) pontjában az „és a saját vagyonkezelésében levő ingatlanjain” szövegrész,
8. 22. § (8a) bekezdése,
9. 23. § (2a) bekezdése,
10. 23/D. § (2) bekezdésében a „ , valamint a 23/E. § (2) bekezdése alapján” szövegrész,
11. 23/D. § (5) bekezdése,
12. 23/E. § (2) bekezdése,
13. 23/E. § (4a) bekezdése,
14. 23/F. § (9a) bekezdés b) pontjában a „régészeti” szövegrész,
15. 24. § (5) bekezdésében az „A lelőhelyet a hatóság nyolc napon belül nyilvántartásba veszi.” szövegrész,
16. 27/B. § (6) bekezdése,
17. „Nemzeti érdekű nyilvános gyűjtemény” alcíme,
18. „Közérdekű kulturális érték” alcíme,
19. 63. § (3) bekezdése,
20. 63. § (5) bekezdése,
21. 71. § (2) bekezdés h) pontja,
22. 77. § (2) bekezdésében a „kulturális javak védelméről és a” szövegrész,
23. 81. § p) pontjában a „ , beleértve a szabályozási tervek 39. § (2) bekezdése szerinti módosításának költségeit” szövegrész,
24. 82. § (2) bekezdés a) pontjában a „vagy” szövegrész.

42. §

(1) Ez a törvény – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – 2025. június 28-án lép hatályba.

(2) Az 1–23. §, a 25–31. §, a 32. § (1) és (2) bekezdése, a 33–40. §, a 41. § 1–16., 19., 20. és 22–24. pontja és az 1. melléklet 2025. szeptember 1-jén lép hatályba.

(3) A 24. § 2026. január 1-jén lép hatályba.

Dr. Sulyok Tamás
köztársasági elnök

Kövér László
az Országgyűlés elnöke

„1. melléklet a 2001. évi LXIV. törvényhez

A kiviteliengedély-köteles nem védett kulturális javak

	A	B	C	D
1	Kategóri a	Meghatározás	Együttes feltétel	
2			kor	forgalmi érték
3	1.	A földből és a víz alól előkerült, a 7. § 34. pontja szerinti régészeti leletnek nem minősülő egyéb tárgyak.	legalább 50 év	nincs
4	2.	Művészeti, történelmi, illetve vallási emlékekből származó, de azok szerves részét képező részek és elemek.	legalább 50 év	nincs
5	3.	Bármilyen alakra, bármilyen anyag használatával, teljesen kézzel készített képek és festmények, amelyek nem tartoznak a 4. és az 5. kategóriába, valamint nincsenek alkotójuk tulajdonában.	legalább 50 év	legalább 1 500 000 Ft
6	4.	Bármilyen alakra, vízfesték, guache és pasztell használatával, teljesen kézzel készített képek és festmények, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	legalább 50 év	legalább 500 000 Ft
7	5.	Az 1., 2. és 4. kategóriába nem tartozó, bármilyen alakra, bármilyen anyag használatával, teljesen kézzel készített mozaikképek és rajzok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	legalább 50 év	legalább 500 000 Ft
8	6.	Eredeti metszetek, nyomatok, szita- és könyomatok a hozzájuk tartozó nyomólemezekkel, valamint eredeti plakátok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	legalább 50 év	legalább 500 000 Ft
9	7.	Az 1. kategóriába nem tartozó eredeti szobrok, illetve szoborművek és az eredetivel azonos eljárással készült másolataik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	legalább 50 év	legalább 500 000 Ft
10	8.	Fényképek, filmek és negatívjaik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	legalább 50 év	legalább 300 000 Ft
11	9.	Ősnyomtatványok és kéziratok, beleértve a kézírásos bejegyzéssel	legalább 50 év	nincs

	A	B	C	D
		ellátott könyveket, a térképeket és zenei partitúrákat egyenként vagy gyűjteményes formában, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.		
12	10.	A 9. kategóriába nem tartozó könyvek egyenként vagy gyűjteményes formában.	1851 előtt	legalább 300 000 Ft
13	11.	Nyomtatott térképek.	legalább 100 év	legalább 300 000 Ft
14	12.	Iratok, irategyüttesek, valamint irat- és tervtári anyagok, kép- és hangarchívumok anyagai, bármilyen adathordozón.	legalább 50 év	nincs
15	13.	a) Természettudományos gyűjtemények: zoológiai, botanikai, paleontológiai, ásványtani vagy anatómiai gyűjtemények, illetve azok egyes darabjai; b) Történeti jellegű gyűjtemények: történelmi, néprajzi vagy numizmatikai jelentőségű gyűjtemények.	nincs	legalább 500 000 Ft
16	14.	Közlekedési eszközök.	legalább 50 év	legalább 500 000 Ft
17	15.	Az 1–14-ig terjedő kategóriák egyikéhez sem tartozó minden egyéb antik darab, különösen: a) játékok, játékszerek, b) üvegtárgyak, c) arany- és ezüstnemű, d) bútorok, e) optikai, fotó- és kinematográfiai berendezések, f) hangszerek, g) órák és alkatrészeik, h) fából készített műtárgyak, i) kerámia, j) kárpit, k) szőnyegek, l) tapéta, m) fegyverek, n) numizmatikai tárgyak (érmek, jelvények stb.).	legalább 50 év	legalább 300 000 Ft

”